Gemeente Amsterdam

Nota van beantwoording

Beantwoording van de inspraakreacties over het voornemen tot het opnemen van een nieuwe APV bepaling waarmee een gebruiks-/herplaatsingsverbod na (poging tot) plofkraak op een geldautomaat door de burgemeester opgelegd kan worden.

Hieronder treft u, zakelijk weergegeven, de inspraakreacties per categorie aan met daarop de reacties. Zoveel mogelijk is de oorspronkelijke inspraakreactie per belanghebbende opgeschreven zodat belanghebbende zijn/haar reactie kan teruglezen. Als er geen specifiek antwoord is gegeven op de inspraakreactie, neemt de burgemeester de reactie voor kennisgeving aan.

Ten aanzien van het beschikbaar houden van cash geld/ behoud van de infrastructuur voor contant geld:

- Belanghebbende begrijpt het voorstel en ondersteunt het indien de nieuwe bepaling van de APV voorziet in een afweging van belangen en daarbij rekening houdt met het belang van een adequate toegang tot contant geld in de gemeente.
- Belanghebbende stelt voor om de bereikbaarheid van contant geld te betrekken bij de beoordeling of een geldautomaat tijdelijk gesloten moet worden en zo ja, bij het bepalen van de sluiting. Geldautomaten vervullen een belangrijke maatschappelijke functie.
- Belanghebbende maakt zich zorgen over de bereikbaarheid/ beschikbaarheid van cash geld als tijdelijk een herplaatsverbod voor een geldautomaat wordt opgelegd.
- Belanghebbende pleit ervoor om naast het borgen van veiligheid -waar het primair om gaat- ook het maatschappelijk belang van adequate toegang tot contant geld mee te wegen. Belanghebbende pleit daarom voor een afweging van de verschillende belangen die in het geding zijn, of kunnen zijn.
- Belanghebbende benoemt dat contant geld voor een substantieel aantal mensen in de samenleving- zoals ouderen, mensen met een beperking, of die onvoldoende digitale vaardigheden hebben en laaggeletterden- een voorwaarde is om zelfstandig betalingen te kunnen doen en hun uitgaven te kunnen beheren. Als een geldautomaat niet wordt teruggeplaatst kan dit betekenen dat deze mensen geen goed bereikbaar alternatief meer hebben om contant geld op te nemen of te storten. Dit is onwenselijk. Het zou ook conflicteren met het Convenant Contant Geld, waarin afspraken zijn gemaakt over de bereikbaarheid van geldautomaten.

<u>Reactie:</u>
Het maatschappelijke belang van adequate toegang tot contant geld onderkent de burgemeester. De voorgestelde APV bepaling is een zogenaamde kan-bepaling. Dat betekent dat er altijd een belangenafweging volgt na een (poging tot) plofkraak op een geldautomaat en de beslissing om wel of niet een tijdelijk gebruiks-/herplaatsingsverbod op te leggen. Alle relevante belangen zullen daarbij worden meegenomen, inclusief de toegang tot contant geld in de omgeving.

De nieuwe bepaling beoogt daarnaast niet het aantal geldautomaten te verminderen. Het betekent ook niet dat een bestaande geldautomaat niet mag worden vervangen na een eventuele kraak. Wel bestaat straks de plicht te onderzoeken of er geen alternatieve mogelijkheden bestaan ten opzichte van herplaatsing, zoals een inpandige automaat in een winkel in de buurt.

- Belanghebbende benoemd erbij gebaat te zijn als de gemeente bereid is de belanghebbende redelijkerwijs te assisteren en te faciliteren bij het vinden van een alternatieve locatie voor een pinautomaat.

Reactie:
De gemeente heeft geen lijst beschikbaar van alternatieve locaties. De gemeente is bereid mee te denken in mogelijkheden, het zoeken van een alternatieve locatie ligt echter bij de exploitant van de pinautomaat. De exploitant is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het veiligheidsonderzoek en de extra veiligheidsmaatregelen die genomen moeten worden naar aanleiding van het uitgevoerde veiligheidsonderzoek.

- Belanghebbende geeft uitvoering aan de instandhouding van de infrastructuur voor contant geld in Nederland. Belanghebbende heeft daartoe met andere partijen uit de chartale keten het Convenant Contant Geld ondertekend, waarin normen voor beschikbaarheid en bereikbaarheid zijn vastgelegd. Om aan dit beleid en de normen vastgelegd in het convenant (en aanstaande wetgeving) te kunnen blijven voldoen, verzoekt de belanghebbende het college om een zorgvuldige belangenafweging in de voorgestelde tekst in de APV te verwerken. Zo stelt de belanghebbende voor om een toevoeging op te nemen in artikel 2.10a APV ten behoeve van instandhouding van de kritieke infrastructuur: ‘De burgemeester in afweging tot instandhouding van een gebruiks-/herplaatsverbod een redelijk voorstel voor een alternatieve locatie zal meenemen (of hierover met de rechthebbende in overleg zal gaan) waar de rechthebbende gehouden is om op grond van wet- of regelgeving of afspraken met de overheid aan beschikbaarheid en bereikbaarheidsnormen te voldoen’.

Reactie:
De gemeente zal de APV bepaling niet aanpassen zoals de belanghebbende voorstelt. De burgemeester is van mening dat in de voorgestelde bepaling de belangen voldoende worden meegenomen. Er is sprake is van een zogenaamde kan-bepaling. Dat betekent dat er altijd een belangenafweging volgt na een (poging tot) plofkraak op een geldautomaat. Alle relevante belangen zullen daarbij worden meegenomen, inclusief de toegang tot contant geld in de omgeving.

Ten aanzien van al genomen veiligheidseisen:

- Belanghebbende werkt samen met politie, justitie en gemeenten om de veiligheid rond geldautomaten nu en in de toekomst aan zo hoog mogelijke veiligheidseisen te laten voldoen. Er zijn al vele preventieve maatregelen genomen: locaties zijn geschouwd op de impact van gebruikte plofkraaktechnieken (inzake boven en nevenbewoning), waar mogelijk zijn de locaties aangepast, waar relevant is de geldautomaat verwijderd. [...] Er is

tevens overgegaan tot nachtsluiting van alle geldautomaten om plofkraken verder te kunnen bestrijden.
- De geldautomaten van belanghebbende voldoen aan de hoogste veiligheidsstandaarden.
- Belanghebbende heeft voortdurend overleg met de gemeente en justitie over optimaliseren van veiligheidsmaatregelen.
- De geldautomaten van belanghebbende voldoen aan de hoogste veiligheidseisen. Belanghebbende doet er alles aan om de automaten zo veilig mogelijk te maken.
- Er zijn al heel veel maatregelen genomen.

Reactie:
De gemeente constateert dat een aantal aanbieders van geldautomaten aangescherpte veiligheidsmaatregelen heeft getroffen afgelopen jaren. Het lijkt erop dat dit heeft resulteert in een (voorlopige) afname van het aantal (pogingen tot) plofkraken binnen de Nederlandse landgrenzen. Echter constateert de gemeente ook verschillen in veiligheidseisen tussen aanbieders en verschillen tussen locaties. Indien een locatie, ondanks de genomen veiligheidseisen toch doelwit is geworden van een (poging tot) plofkraak, biedt de nieuwe bepaling extra waarborgen om de openbare orde en veiligheid te beschermen. Het inzetten van een gebruiks-/herplaatsingsverbod heeft tot doel de rust in de woonwijk/buurt terug te laten keren. Het is geen straf en de schuldvraag speelt hierbij geen rol. De burgemeester trekt het verbod in als de rechthebbende van de geldautomaat een veiligheidsonderzoek heeft uitgevoerd, waaruit blijkt of –en zo ja welke- maatregelen getroffen kunnen worden om de veiligheid van de geldautomaat en daarmee ook de omgeving van de geldautomaat te vergroten. In het veiligheidsonderzoek moet in ieder gevalzijn onderzocht of er alternatieve locaties in de buurt zijn waar geen sprake is van boven- en naaste bewoning. Gezocht wordt naar de meest risico beperkende maatregelen

- Gemiste kans dat belanghebbende niet in een eerder stadium is gekend in het voornemen want belanghebbende had graag meegedacht over minder ingrijpende alternatieven

Reactie:
De gemeente geeft belanghebbende nu de kans om zich over het voornemen uit te spreken.

- Het voorstel maakt de branche kwetsbaar voor criminelen. Criminelen gebruiken explosieven om ondernemers te chanteren.

Reactie:
Bij de gemeente zijn er geen signalen bekend dat dit in de geldautomaten-branche speelt.

Ten aanzien van de bevoegdheid om de voorgesteld APV bepaling op te nemen:

- De voorgestelde tijdelijke maatregel kan niet worden gebaseerd op artikel 172, 174 en 175 van de gemeentewet. Er is geen wettelijke grondslag aanwezig om de maatregel op te kunnen leggen. Er is geen sprake van een noodsituatie noch van een actuele, concrete zodanige dreigende (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde na een plofkraak.

Reactie:

De grondslag voor het opstellen van een APV-regel is artikel 149 Gemeentewet. De directe bevoegdheden van 172 lid 3, 174a en 175 zijn geen uitputtend stelsel van regels, er is geen sprake van strijdigheid met hogere regelgeving. Het gaat hier om een regeling ter bescherming van de openbare orde en veiligheid, zeer vergelijkbaar met art 2.10 APV dat toeziet op sluitingen. De burgemeester is belast met de uitvoering van deze door de raad vast te stellen regel op grond van artikel 172 lid 1 Gemeentewet: ze is belast met de handhaving van de openbare orde.